

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 20 listopada 2013 roku Sąd Rejonowy w Pabianicach, I Wydział Cywilny w sprawie o sygn. akt I C 1505/12 z powództwa M. B. przeciwko M. W. (1) i J. K. o zapłatę: 1). umorzył postępowanie o zapłatę kwoty 11.776,62 złotych, 2). oddalił powództwo w pozostałej części, 3). przyznał i nakazał wypłacić ze Skarbu Państwa Sądowi Rejonowemu w Pabianicach na rzecz Indywidualnej Kancelarii Adwokackiej (...) kwotę 2952 złotych tytułem pełnomocnictwa udzielonego powódce z urzędu, 4). odstąpił od obciążenia powódki kosztami postępowania.

Powyższe rozstrzygnięcie oparte zostało na ustaleniach i wnioskach, z których najistotniejsze elementy przedstawiają się następująco:

M. B. zawarła następujące umowy pożyczki i kredytu:

- w dniu 12 lipca 2007 roku umowę z (...) S.A. w W., ogólna kwota do spłaty wynosiła 5.974,80 złotych, powódka spłaciła kwotę 2.608,80 złotych,
- w dniu 24 października 2007 roku oraz w dniu 1 lutego 2008 roku dwie umowy z (...) S.A. w W., ogólna kwota do spłaty wyniosła odpowiednio 2.947,80 złotych oraz 1237,60 złotych, powódka z tytułu powyższych dwóch umów spłaciła kwotę 1.085,00 złotych,
- w dniu 3 lipca 2008 roku umowę z (...) S.A. w W., ogólna kwota do spłaty wyniosła 3182,40 złotych, powódka spłaciła kwotę 2.586,40 złotych,
- w dniu 17 października 2008 roku umowę z (...) S.A. w W., ogólna kwota do spłaty wyniosła 5.304,00 złotych, powódka spłaciła kwotę 5.242,00 złotych,
- w dniu 22 grudnia 2008 roku umowę z (...) S.A. w W., ogólna kwota do spłaty wyniosła 1.768,00 złotych, powódka spłaciła kwotę 1.629,00 złotych,
- w dniu 7 marca 2009 roku umowę z (...) S.A. w W., ogólna kwota do spłaty wyniosła 10.356,32 złotych, powódka spłaciła kwotę 9.707,71 złotych,
- w dniu 12 lutego 2009 roku umowę z (...) S.A. we W. na kwotę 10.531,98 złotych, całkowita kwota do spłaty wyniosła 15.865,95 złotych, część tej pożyczki spłacił pozwany – M. W. (1), a część powódka,
- w dniu 2 kwietnia 2009 roku umowę z (...) Bank S.A. na kwotę 5.000,00 złotych, z tytułu tej umowy powódka spłaciła kwotę 5.099,00 złotych,
- w dniu 5 maja 2009 roku umowę z (...) Bank S.A., do dnia 4 maja 2012 roku powódka spłaciła kwotę 13.034,88 złotych, zadłużenie wynikające z zawarcia tej umowy spłacał także pozwany – M. W. (1).

Część pieniędzy uzyskanych z zawartych umów z (...) S.A., (...) i S. Bank powódka przekazała swojej przyjaciółce M. W. (2), która zobowiązała się spłacać raty zaciągniętych pożyczek. M. W. (2) zmarła w dniu 24 września 2009 roku, spadek po zmarłej z dobrodziejstwem inwentarza na podstawie ustawy nabyły jej dzieci: M. W. (1) i J. K. (pozwani w niniejszej sprawie) po połowie.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy zważył, iż podstawę prawną dochodzonego przez powódkę roszczenia stanowić mogłaby umowa nienazwana, zgodnie z którą M. W. (2) miałyby spłacać raty zaciągniętych pożyczek. Sąd meriti podniósł jednakże, że powódka nie dysponowała żadną umową, pokwitowaniem, czy też dowodem osobowym, który potwierdziłby jej wersję, a mianowicie, że pieniądze ze wszystkich pożyczek przekazała M. W. (2). Z uwagi na brak takich dowodów powództwo o zapłatę kwoty 28.296,45 złotych Sąd Rejonowy oddalił jako

nieudowodnione. W zakresie zaś kwoty 11.776,62 złotych umorzył postępowanie, gdyż powódka w toku procesu cofnęła pozew i rzekła się roszczenia we wskazanym zakresie. O kosztach zastępstwa procesowego pełnomocnika z urzędu Sąd Rejonowy orzekł na podstawie § 2 ust. 1 i 2, § 4 oraz § 6 ust. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Ponadto, na podstawie art. 102 k.p.c. odstąpił od obciążenia powódki kosztami procesu.

Apelację od powyższego orzeczenia wywiodła powódka, zaskarżając je w części oddalającej powództwo. Skarżąca działając poprzez pełnomocnika z urzędu zarzuciła rozstrzygnięciu:

1. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, wyrażające się w uznaniu, iż powództwo nie zostało dostatecznie uzasadnione, mimo iż wszystkie dostarczone przez powódkę dowody wzajemnie ze sobą korespondowały, a Sąd w przeważającej części nie odmówił im wiarygodności;
2. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zgromadzonego materiału dowodowego, w części dotyczącej wysokości kwot przekazanych przez powódkę M. W. (2) i nieuprawnionego uznania, iż powódka pewną część pieniędzy przeznaczyła na własne utrzymanie.

W oparciu o powyżej opisane zarzuty apelacyjne pełnomocnik powódki wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości i zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu, w postępowaniu przed Sądem I i II instancji, które nie zostały ani w całości ani w części opłacone.

Na rozprawie odwoławczej w dniu 1 lipca 2014 roku, poprzedzającej wydanie wyroku w niniejszej sprawie przez Sąd Okręgowy, pełnomocnik powódki oświadczył, iż popiera wniesioną apelację oraz wniósł o zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu za obie instancje. Natomiast pełnomocnik pozwanych wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

/e-protokół rozprawy z dnia 1 lipca 2014 roku: 00:05:31 – stanowisko pełnomocnika powódki, 00:07:35 – stanowisko pełnomocnika pozwanych/.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Zaskarżone orzeczenie zostało wydane w wyniku prawidłowo ustalonego stanu faktycznego.

Za chybione należało uznać podniesione przez skarżącą zarzuty błędnego ustalenia przez Sąd I instancji stanu faktycznego, czyli naruszenia dyspozycji art. 233 § 1 k.p.c. W myśl powołanego przepisu art. 233 § 1 k.p.c. Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Ocena dowodów polega na ich zbadaniu i podjęciu decyzji, czy została wykazana prawdziwość faktów, z których strony wywodzą skutki prawne. Celem Sądu jest tu dokonanie określonych ustaleń faktycznych, pozytywnych bądź negatywnych i ostateczne ustalenie stanu faktycznego stanowiącego podstawę rozstrzygnięcia. Ocena wiarygodności mocy dowodów przeprowadzonych w danej sprawie wyraża istotę sądenia w części obejmującej ustalenie faktów, ponieważ obejmuje rozstrzygnięcie o przeciwnych twierdzeniach stron na podstawie własnego przekonania sędziego powziętego w wyniku bezpośredniego zetknięcia ze świadkami, stronami, dokumentami i innymi środkami dowodowymi. Powinna odpowiadać regułom logicznego rozumowania wyrażającym formalne schematy powiązań między podstawami wnioskowania i wnioskami oraz uwzględniać zasady doświadczenia życiowego wyznaczające granice dopuszczalnych wniosków i stopień prawdopodobieństwa ich występowania w danej sytuacji. Jeżeli z określonego materiału dowodowego Sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne.

Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami, lub gdy wnioskowanie Sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo – skutkowych to przeprowadzona przez Sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona.

W kontekście powyższych uwag należy stwierdzić, iż wbrew twierdzeniom apelującej w rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w oparciu o cały zgromadzony materiał dowodowy i nie naruszył dyspozycji art. 233 § 1 k.p.c. Przeprowadzona przez tenże Sąd ocena materiału dowodowego jest w całości logiczna i zgodna z zasadami doświadczenia życiowego, zaś wszelkie podniesione w tym zakresie zarzuty stanowią w istocie jedynie polemikę z prawidłowymi i nie obciążonymi jakimkolwiek błędem ustaleniami Sądu pierwszej instancji.

Sąd Rejonowy jako przyczynę oddalenia powództwa o zapłatę kwoty 28.296,45 złotych wskazał, iż w toku niniejszego postępowania skarżąca nie zdołała udowodnić, że pieniądze ze wszystkich zaciągniętych przez nią pożyczek przekazała M. P. nie dysponowała żadną umową, pokwitowaniem, czy też dowodem osobowym, który potwierdziłby tę okoliczność. Jak trafnie zauważył Sąd I instancji zeznania powódki na wskazaną okoliczność nie zasługują na wiarę w świetle zasad doświadczenia życiowego, gdyż nie sposób przyjąć aby powódka, uzyskując stosunkowo niski dochód i zaciągając kolejne kredyty w tajemnicy przed swoim mężem, nie przeznaczyła części uzyskanych środków na własne utrzymanie. Trafny jest także argument Sądu I instancji, iż na załączonych do akt sprawy umowach pożyczki i kredytu widnieje jedynie adres powódki; tylko na wezwaniach do zapłaty pochodzących od G. Bank widnieje imię i nazwisko powódki zaś adres pod którym zamieszkiwała M. W. (2). Sąd Okręgowy podziela także stanowisko Sądu I instancji, iż w świetle zasad doświadczenia życiowego jako niewiarygodne należy ocenić zachowanie powódki, która wiedząc o chorobie M. W. (2) rzekomo przekazywała jej kolejne kwoty uzyskane z zaciągniętych pożyczek nie żądając żadnego pokwitowania. Sąd Rejonowy trafnie także wskazał, iż powódka uczestniczyła w spisie inwentarza lecz nie zgłosiła żadnych własnych wierzytelności. Ostatecznie Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy wziął pod rozwagę fakt, iż sama powódka nie była w stanie określić ile zaciągnęła pożyczek, w jakiej części zostały one przez nią spłacone a w jakiej przez pozwanych.

W świetle powyższych argumentów nie sposób podzielić zarzutów powódki odnośnie naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Sąd uznając za wiarygodne zeznania strony w oznaczonej części nie przesądza automatycznie o tym, iż całość wskazanego dowodu należy ocenić jako wiarygodny. Co do części okoliczności, które znajdują oparcie w innym materiale dowodowym, zeznania mogą być ocenione jako wiarygodne, zaś te, które takiego potwierdzenia nie znajdują lub są sprzeczne z zasadami logicznego myślenia lub doświadczenia życiowego winny być oceniane jako pozbawione waloru wiarygodności. Tak dokonana ocena mieści się w granicach jakie zakreśla art. 233 § 1 k.p.c.

Reasumując Sąd pierwszej instancji zasadnie stwierdził, iż apelująca nie zdołała w niniejszej sprawie wykazać, iż pieniądze ze wszystkich zaciągniętych przez nią pożyczek przekazała M. W. (2), co skutkowało oddaleniem powództwa o zapłatę kwoty 28.296,45 złotych. Przypomnieć należy, iż w polskim postępowaniu cywilnym, mającym charakter procesu kontradiktoryjnego, w myśl art.6 k.c., którego procesowym odpowiednikiem jest art. 232 k.p.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie wywodzącej z danego faktu skutki prawne. To na stronie, która poprzez swoje aktywne działanie, którym jest między innymi wskazywanie dowodów, spoczywa ciężar udowodnienia faktów, z których wywodzi skutki prawne. Zadaniem Sądu jest natomiast jedynie kontrolowanie, czy strony wypełniają swoje kontradiktoryjne obowiązki prawidłowo. Oznacza to, iż ryzyko nieudowodnienia podstawy faktycznej żądania spoczywa wyłącznie na stronie powodowej.

Mając powyższe na uwadze, wobec bezzasadności zarzutów sformułowanych w apelacji oraz nieujawnienia okoliczności, które winny być uwzględnione w toku postępowania drugoinstancyjnego z urzędu, Sąd Okręgowy oddalił apelację w oparciu o art. 385 k.p.c., jako bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł zgodnie z wyrażoną w art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. zasadą odpowiedzialności za wynik sporu zasądzając od M. B. na rzecz M. W. (1) i J. K. solidarnie kwotę 1.200 złotych. Na kwotę tę złożyło się jedynie wynagrodzenie pełnomocnika pozwanych w postępowaniu odwoławczym ustalone w

oparciu o § 6 pkt 5 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz.U. z 2013 r., poz. 461). Jednocześnie Sąd nie znalazł podstaw do odstąpienia od obciążenia powódki kosztami postępowania odwoławczego należnymi stronie pozwanej.

Zważywszy, że w toku postępowania drugoinstancyjnego powódka korzystała z przyznanej z urzędu pomocy (...) Sąd Okręgowy przyznał i nakazał wypłacić na rzecz ustanowionego z urzędu pełnomocnika ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Pabianicach kwotę 1.476 złotych, obejmującą podatek VAT w wysokości 23% - § 2 i § 6 pkt 5 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 powołanego wyżej rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.